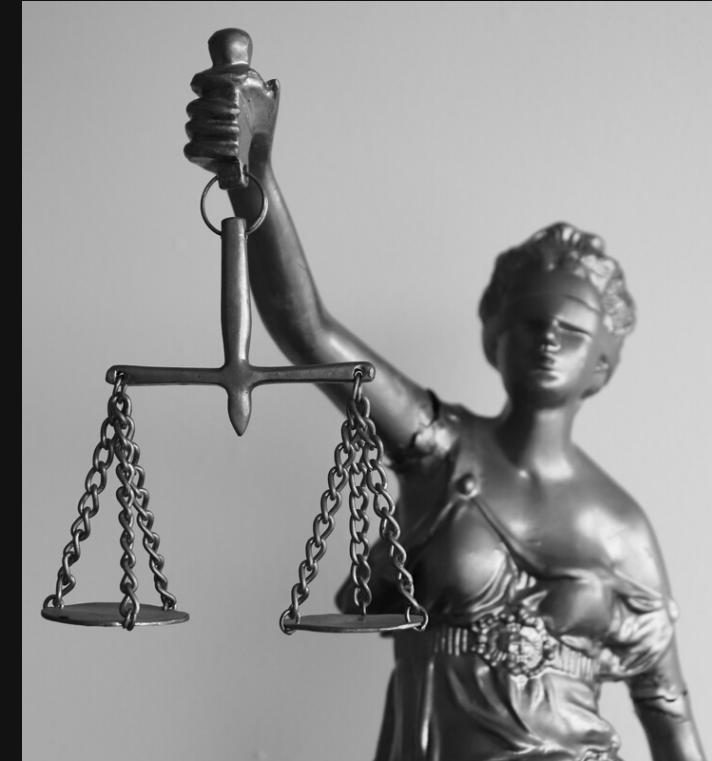

SYTUACJA PRAWNA I PSYCHOLOGICZNA HABILITANTA

Aleksandra Nowak-Gruca

Plan prezentacji

SYTUACJA PRAWNA

Zarys praw i obowiązków strony w postępowaniu habilitacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do obrony.

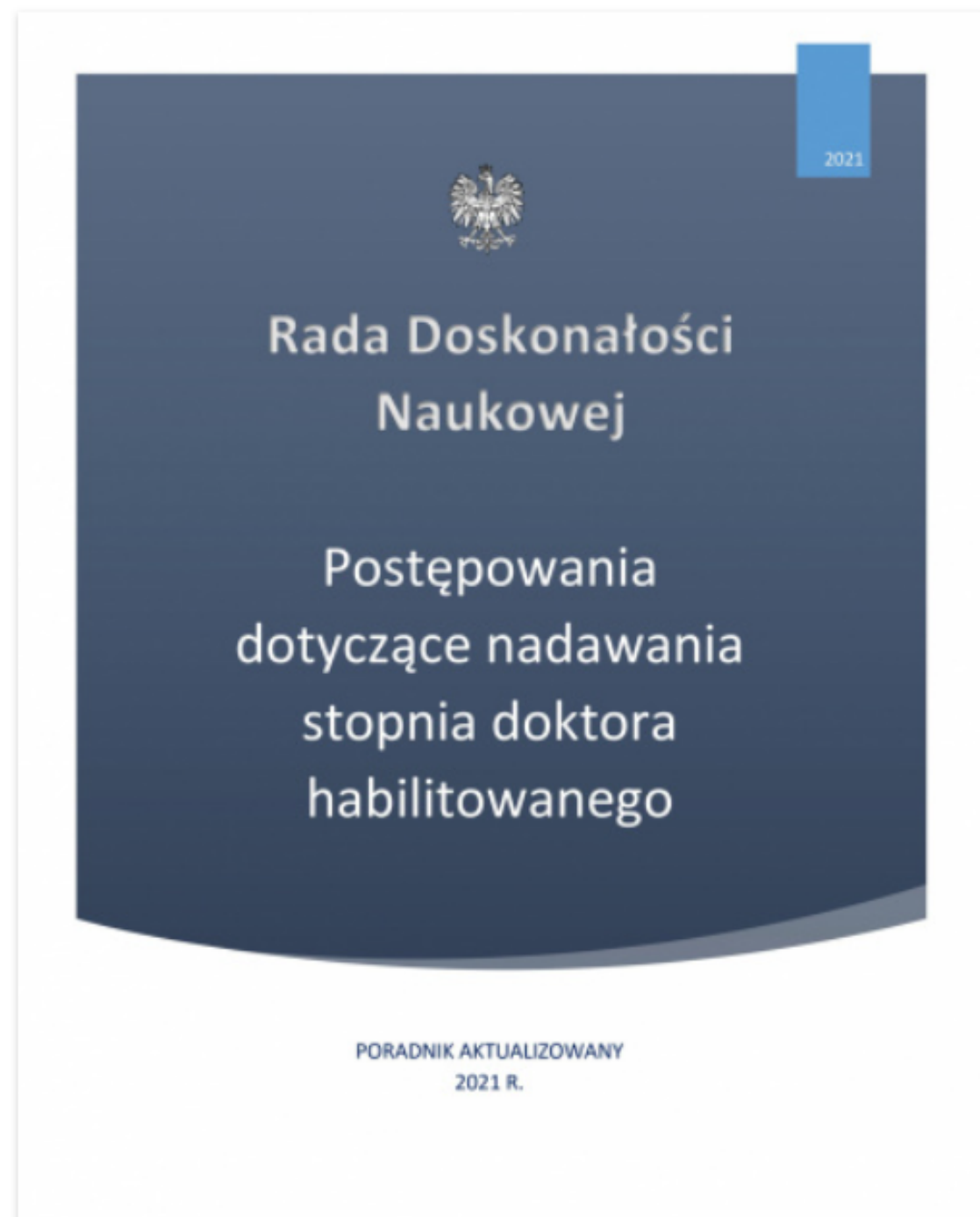

SYTUACJA PSYCHOLOGICZNA

Jakość i głębokość doznań psychicznych osób dotkniętych kryzysem psychicznym związanym z postępowaniem awansowym.

06.05.2021

Komunikat nr 24/2021 - w sprawie publikacji poradnika dotyczącego nadawania stopnia doktora habilitowanego

Rada Doskonałości Naukowej uprzejmie informuje, odpowiadając na liczne postulaty kierowane przez środowisko naukowe, w szczególności pochodzące od osób dążących do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, o przygotowaniu dokumentu zatytułowanego **„Poradnik. Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego”**. Dokument ten stanowi i stanowić będzie, w ramach jego aktualizacji, kompleksowe omówienie zagadnień związanych z postępowaniami w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, które wszczynane są od dnia 1 października 2019 r., czyli zgodnie z ustawą 2.0 (**Rozdział pierwszy Poradnika**), ale także – nie zapominając o licznych postępowaniach habilitacyjnych, które zostały wszczęte najpóźniej do dnia 30 kwietnia 2019 r. i w różnych instancjach będą procedowane jeszcze do dnia 31 grudnia 2022 r. – będzie odnosił się także do uprzedniego stanu prawnego, czyli postępowań prowadzonych w ramach tzw. „starej” ustawy (**Rozdział drugi Poradnika**).

Przedmiotowy **Poradnik** będzie dostępny do powszechnego użytku w zakładce **„Dobre praktyki”**, pod następującym linkiem: <https://www.rdn.gov.pl/dobre-praktyki.poradnik-postepowania-dotyczace-nadawania-stopnia-doktora-habilitowanego.html>

dalej jako *Poradnik*

otoczenie społeczne

otoczenie prawne

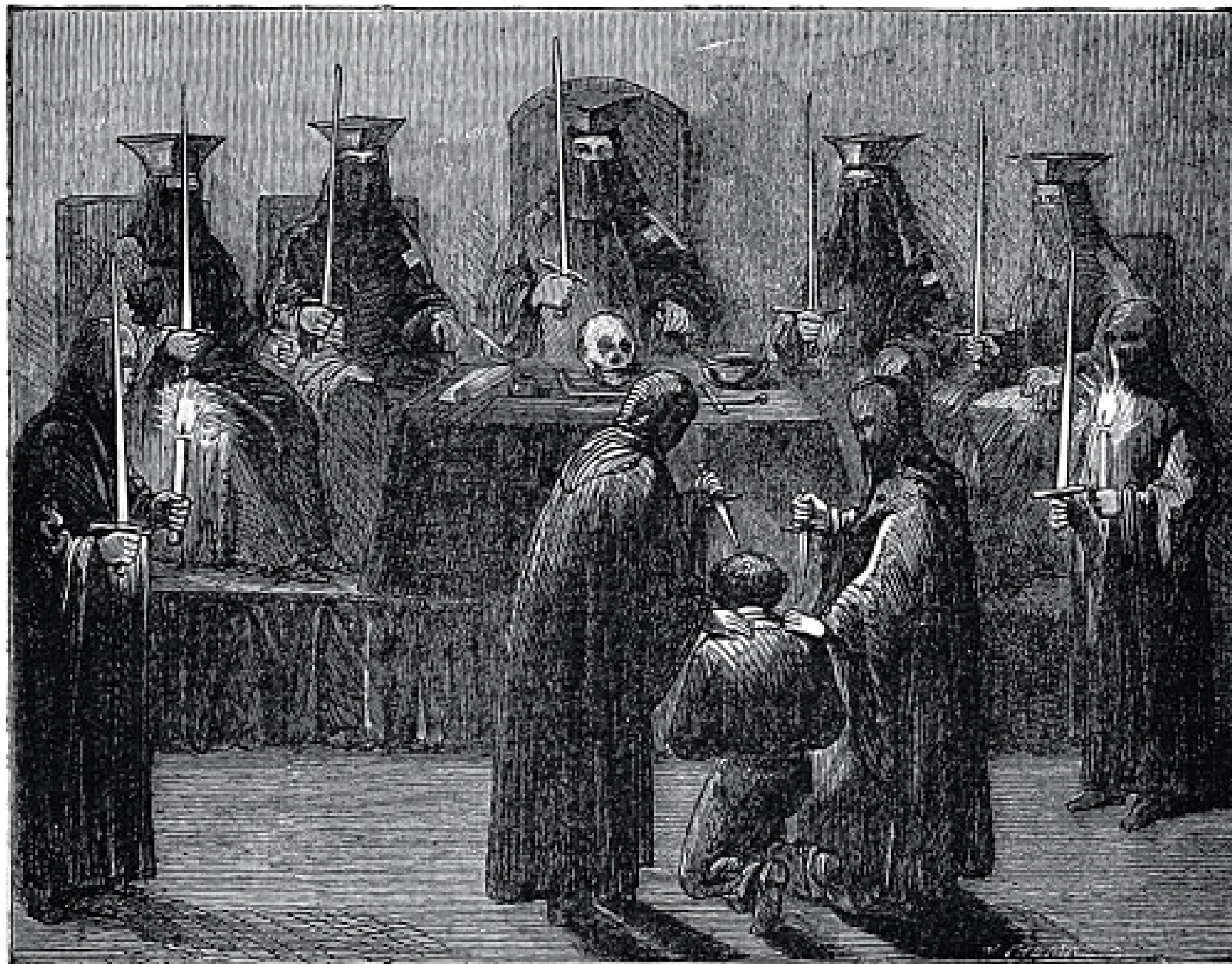

Postępowanie awansowe jako sytuacja traumatyczna

Postępowanie awansowe związane jest z oceną dorobku życia jednostki a jego wynik wpływa bezpośrednio na sytuację zawodową i pozycję danej osoby w środowisku. Przepisy regulujące postępowanie awansowe specyficznie ukształtowały prawa strony w tym postępowaniu. Nie wchodząc w szczegóły i zawiłości regulacji związanych z tym postępowaniem należy zwrócić uwagę, że w porównaniu do zasad ogólnych kodeksu postępowania administracyjnego prawa strony (kandydata do stopnia czy tytułu) zostały wolą ustawodawcy mocno ograniczone.

Prawo do obrony

Initiation of a member of the Vehm.

Sąd kapturowy

PRAWO DO RZETELNEGO PROCESU

ART. 6 EKPCZ

Każdy ma prawo do
sprawiedliwego i publicznego
rozpatrzenia jego sprawy w
rozsądnym terminie przez
niezawisły i bezstronny sąd.

ART. 45 UST. 1 KONSTYTUCJI

Każdy ma prawo do
sprawiedliwego i jawnego
rozpatrzenia sprawy bez
nieuzasadnionej zwłoki przez
właściwy, niezależny,
bezstronny i niezawisły sąd .

UCZCIWY PROCES, czyli jaki?

PRAWO DO RZETELNEGO, SPRAWIEDLIWEGO PROCESU

Sprawiedliwie, jawnie, uczciwie, przy zachowaniu procedury.

PRAWO DO ROZSTRZYGNIĘCIA SPRAWY W ROZSĄDNYM TERMINIE

Bez nieuzasadnionej zwłoki.

PRAWO DO SKUTECZNEGO ŚRODKA ODWOŁAWCZEGO

Prawo do odwołania.

Niewątpliwie w sprawie o nadanie tytułu naukowego rozstrzyga się o administracyjnoprawnych uprawnieniach osoby. **Ustrojodawca gwarantuje jej zatem prawo do sądu**, przy czym w ramach tego uprawnienia jednostka korzysta także z ochrony przed bezczynnością albo przewlekłością postępowania.

Postanowienie NSA z dnia 11 maja 2021 r., III OSK 3265/21.

Prawo do sądu

Prawo do sądu składa się z:

- 1) prawa dostępu do sądu, tj. prawa uruchomienia procedury przed sądem;
- 2) prawa do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności;
- 3) prawa do orzeczenia sądowego, czyli do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia swojej sprawy.

A co z habilitantem?

Źródła prawa

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r.
Kodeks postępowania
administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz.
256, 695, 1298, 2320, z 2021 r. poz. 54,
18) – KPA

"STARA" USTAWA Z 2003

ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o
stopniach naukowych i tytule naukowym
oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki
(Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 z późn. zm.)

"NOWA" USTAWA Z 2018

ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo
o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.
U. z 2020 r. poz. 85, 374, 695, 875,
1086, z 2021 r. poz. 159)

Postępowanie quasi administracyjne

Zgodnie z poglądami utrwalonymi w orzecznictwie sądów administracyjnych odpowiednie stosowanie przepisów kpa oznacza, że niektóre przepisy Kodeksu będą stosowane wprost, niektóre z modyfikacjami, a niektóre nie będą stosowane w ogóle (zob. wyrok NSA z dnia 10 kwietnia 2008 r., I OSK 58/08, LEX nr 506434; wyrok NSA z dnia 18 czerwca 2010 r., I OSK 420/10, LEX nr 595372). W toku postępowania habilitacyjnego art. 6, 7 i 8 k.p.a. znajdą zastosowanie bezpośrednio (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 17 lipca 2008 r., I SA/Wa 596/08, LEX nr 566533).

Zaufanie do władzy publicznej

W świetle zasady **legalizmu** wyrażonej w art. 6 k.p.a. organy administracji nie posiadają swobody wyboru formy działania, ale powinny podejmować działania w takiej formie, jaka wynika z przepisów prawa.

Zgodnie z art. 7 k.p.a. w toku postępowania organy administracji publicznej **stoją na straży praworządności**, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Z kolei zgodnie z art. 8 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący **zaufanie jego uczestników do władzy publicznej**, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania.

DLA ORGANÓW

terminy mają charakter instrukcyjny.

DLA HABILITANTA

terminy zawite – czynność dokonana
po upływie tego terminu jest nieważna
i nie wywołuje skutków prawnych.

**Terminy w
postępowaniu
awansowym**

Prymat wiedzy eksperckiej

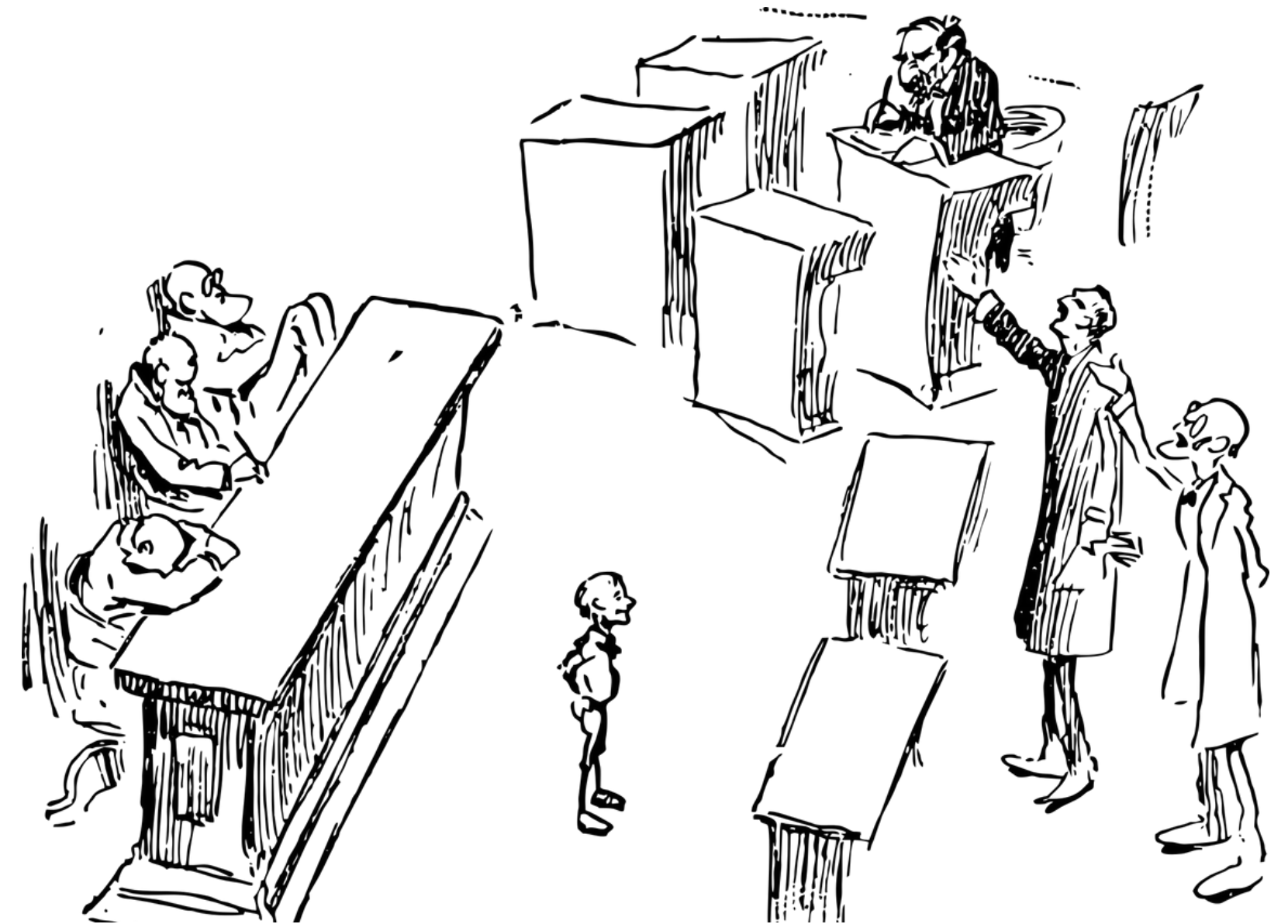

W postępowaniach awansowych dominuje **zasada szczególnego znaczenia wiedzy eksperckiej**. Prymat wiedzy eksperckiej znajduje wyraz także w ograniczonej kontroli sądowej i niejako „oddanie jej w ręce” naukowców, specjalistów w danej dziedzinie, do których „właściwości” zastrzeżono rozstrzyganie sporów naukowych. W związku z powyższym kandydat ma też ograniczoną możliwość polemiki z recenzjami i opiniami członków komisji, co przekłada się także na ograniczone prawo do obrony w sytuacji, gdy recenzje są wadliwe lub naruszają prawo (np. poświadczają nieprawdę czy naruszają dobra osobiste kandydata). To ograniczenie praw kandydata do obrony skutkuje tym, że postępowania awansowe przywodzą na myśl wyroki sądu kapturowego.

Wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 26 kwietnia 1996 r., III ARN 86/95

„ktokolwiek poddaje się jakimkolwiek recenzjom [...], musi się liczyć z tym, że może spotkać się również z recenzjami, których w najgłębszym przekonaniu nie będzie w stanie osobiście zaakceptować. Nikt bowiem nie przyjmuje chętnie otwartej dyskwalifikacji osobistych umiejętności, talentu czy wiedzy. **Historia nauki i tego rodzaju sytuacji, co więcej, przynosi też opisy wielu w istocie rzeczy niesprawiedliwych i nieuzasadnionych krytycznych ocen, obalonych w dalszym biegu rzeczy**”.

Organy w postępowaniu habilitacyjnym

PODMIOT HABILITUJĄCY

Nowa ustawa: Przepisy p.s.w.n. określają tym mianem uczelnie, instytuty Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze oraz instytuty międzynarodowe, które w danej dyscyplinie posiadają kategorię naukową co najmniej B+.

Stopień naukowy albo stopień w zakresie sztuki nadaje, w drodze decyzji administracyjnej: 1) w uczelni – senat lub inny organ uczelni, o którym mowa w art. 28 ust. 4; 2) w instytucie PAN, w instytucie badawczym oraz w instytucie międzynarodowym – rada naukowa.

KOMISJA HABILITACYJNA

Komisja habilitacyjna, jako gremium, jest jednym z najistotniejszych uczestników w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Komisja habilitacyjna jest przede wszystkim gremium specjalistów z zakresu danej dziedziny i dyscypliny, których podstawowym zadaniem jest dokonanie oceny i weryfikacji spełnienia przez osobę ubiegającą się o nadanie stopnia doktora habilitowanego przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego. **Tym samym, nie jest możliwe, by osoby wchodzące w skład tego gremium można było określić mianem biegłych w rozumieniu przepisów kpa** (Poradnik, s. 28).

STANOWISKO RDN

Komisja habilitacyjna - "nie jest możliwe, by osoby wchodzące w skład tego gremium można było określić mianem biegłych w rozumieniu przepisów kpa" (Poradnik, s. 28).

Recenzje - "Recenzje należy uznać za wyraz osobistej oceny, o charakterze eksperckim, wkładu osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w rozwój określonej dyscypliny naukowej albo artystycznej. Nie stanowią one natomiast opinii biegłego w rozumieniu przepisów kpa, czy też dokumentu urzędowego w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa. Brak jest także podstaw do uznania, że w toku procedowanego postępowania osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego może polemizować ze sporządzonymi recenzjami" (Poradnik, s. 33).

**Biegły /nie -
biegły**

Pojęcie biegłego w kpa

Według definicji słownikowej biegły jest to specjalista w danej dziedzinie; podmiot mający dużą wprawę, doświadczenie w jakiejś dziedzinie. W przepisach o charakterze publicznoprawnym korzysta się z pojęcia rzeczoznawcy. Przez rzeczoznawcę należy rozumieć osobę powoływaną do wydawania orzeczenia lub opinii w sprawach spornych, wchodzących w zakres jej kwalifikacji. W orzecznictwie sądowym również znajduje się zbliżona definicja tego pojęcia. Biegły to inaczej rzeczoznawca, ekspert. Biegłym może być więc każda osoba, która dysponuje wiadomościami specjalnymi. Nie musi to być zatem biegły wpisany na stosowną listę, prowadzoną przez określony organ. Każdy, kto ma specjalistyczną wiedzę, może zostać powołany na biegłego w sprawie, chyba że przepis szczególny wskazuje na konkretną kategorię osób.

STANOWIKO WYRAŻONE W ORZECZNICTWIE

Recenzent powoływany w postępowaniu o nadanie stopnia lub tytułu naukowego pełni rolę eksperta i specjalisty a recenzja jest opinią specjalisty. W związku z powyższym powinna być obiektywna, rzetelna, przejrzysta i bezstronna (tak wyrok NSA z dnia 26 kwietnia 2006 r. sygn. I OSK 1364/05, LEX nr 209495).

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym ma walor dokumentu urzędowego, zwiera bowiem oświadczenie wiedzy uprawnionej osoby, wyrażające się w ocenie dorobku naukowego habilitanta, która determinuje uchwałę komisji habilitacyjnej i wydana zostaje przez osobę wykonującą zawód nauczyciela akademickiego, a więc zawód zaufania publicznego (wyrok NSA z dnia 16 stycznia 2018 r., I OSK 1877/16, LEX nr 2449591).

Z kolei jak zauważył SN w postanowieniu z dnia 25 czerwca 2004 r., V KK 74/04, LEX nr 119766, wykonywanie zawodu nauczyciela akademickiego spełnia kryterium sprawowania funkcji publicznej.

**Biegły /nie -
biegły**

Biegły nie-biegły

STANOWISKO RDN

Recenzje nie stanowią opinii biegłego w rozumieniu przepisów k.p.a., czy też dokumentu urzędowego w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa (Poradnik s. 32).

ORZECZNICTWO

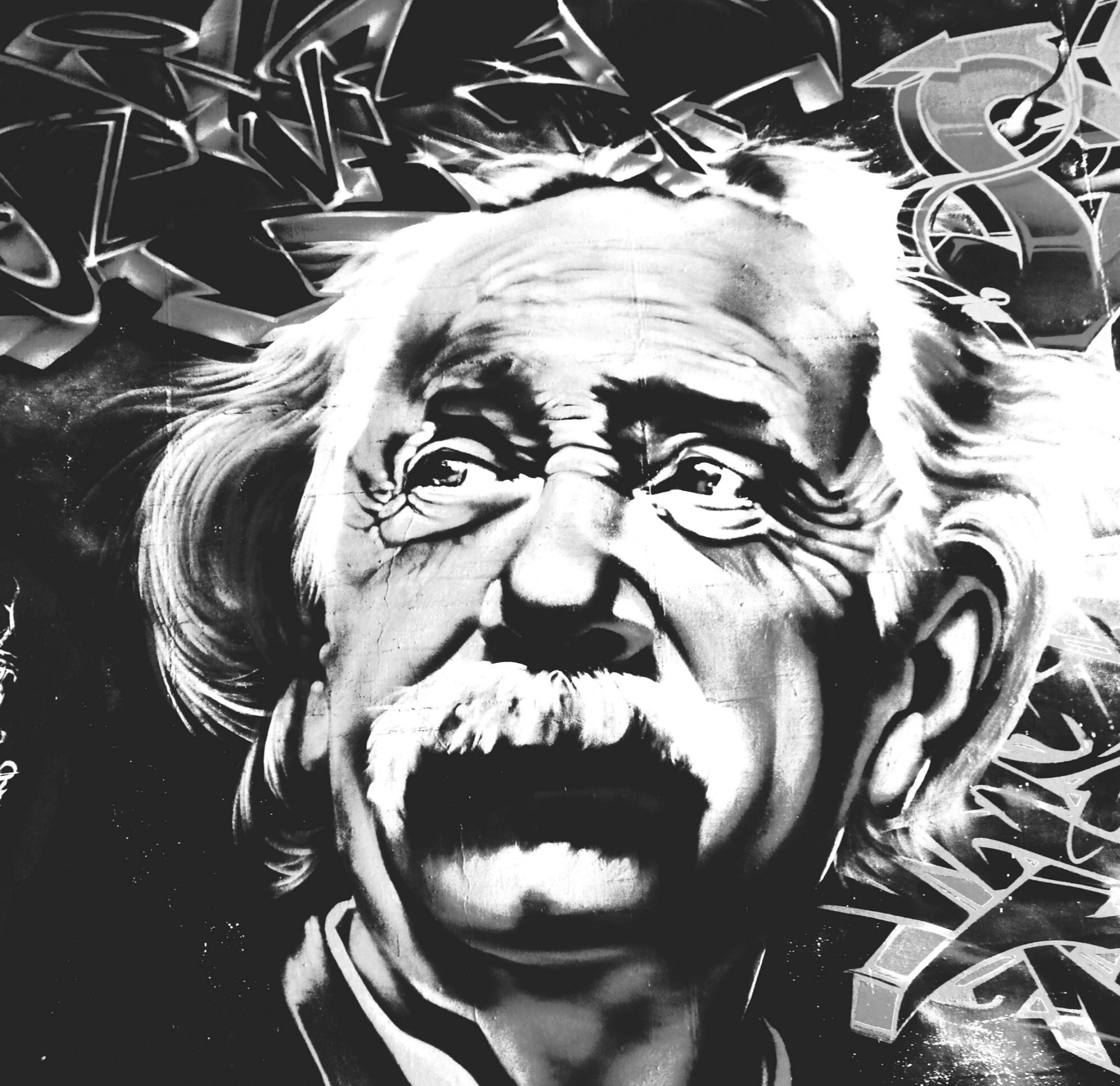
Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym ma walor dokumentu urzędowego, zwiera bowiem oświadczenie wiedzy uprawnionej osoby, wyrażające się w ocenie dorobku naukowego habilitanta, która determinuje uchwałę komisji habilitacyjnej i wydana zostaje przez osobę wykonującą zawód nauczyciela akademickiego, a więc zawód zaufania publicznego (wyrok NSA z dnia 16 stycznia 2018 r., I OSK 1877/16, LEX nr 2449591).

RDN - przypomnienie

Rada Doskonałości Naukowej przypomina, że prawidłowe sporządzenie recenzji w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego przez osobę, która posiada legitymację do pełnienia funkcji recenzenta w danym postępowaniu, **jest jednym z podstawowych warunków zachowania i przestrzegania norm proceduralnych, pozwalających uznać dane postępowanie za przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, zawartą umową i obyczajami akademickimi.** Recenzje powinny być rzetelne, skrupulatne, dokładne i obiektywne, a oceny uzasadnione. Recenzja powinna zawierać jasno określoną i jednoznaczną konkluzję (pozytywną lub negatywną) wraz z odpowiednim uzasadnieniem. Nieuzasadnione recenzje pozytywne są równie naganne jak nieuzasadnione recenzje negatywne. Autor recenzji zawsze powinien kierować się zasadami **etyki pracownika naukowego, mając przede wszystkim na względzie rzetelność i uczciwość naukową** (Poradnik, s. 33).

**Biegły a jednak
niebiegły?**

Choroby psychiczne,
zaburzenia osobowości,
zaburzenia psychiczne,
negatywne cechy osobowościowe

Psychopaci odnoszący sukcesy

Badania pokazują, że odnoszący sukcesy zawodowe psychopaci wykazują te same podstawowe cechy co psychopaci przestępcy: brak empatii, nieuczciwość, wyzyskiwanie innych, arogancja, brak wyrzutów sumienia, wybujała samoocena, manipulacja, urok osobisty, brak poczucia winy, płytkość uczuć i agresja. Posiadają umiejętności radzenia sobie z ludźmi i wykorzystywania ich do realizacji własnych celów.

Różnice w cechach osobowości tzw. Wielkiej Piątki (neurotyczność, ekstrawersja, otwartość na doświadczenia, ugodowość i sumienność) dotyczyły jednego wymiaru: sumienności – psychopaci w białych kołnierzykach mają zdecydowanie wyższy jej poziom niż psychopaci przestępcy, co oznacza, że są oni bardziej pracowici i systematyczni, dobrze zorganizowani, bardziej wytrwale dążący do celu, bardziej perfekcyjni. M.in. te cechy pozwalają im zdobyć wykształcenie i piąć się po szczeblach kariery.

Wybrane źródła:

- Robert D. Hare, Psychopaci są wśród nas, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak 2006
- Kevin Dutton, Mądrość psychopatów, Wydawnictwo MUZA S.A. 2014;
- Thomas Erikson, Otoczeni przez psychopatów. Jak rozpracować tych, którzy tobą manipulują, Wielka Litera 2018

Immunitet

fałszywe założenia

UCZENI SĄ OSOBAMI O PODWYŻSZONYM STATUSIE MORALNYM

Przestrzegają norm i obyczajów akademickich, kierują się etosem naukowym i zasadami etyki, mają świadomość własnych ograniczeń i działają z należyтым obiektywizmem. Dochowują reguł należytej staranności.

PODWYŻSZONY STATUS ZOBOWIĄZUJE DO... BEZKARNOŚCI

Uczni traktowani są jako najwyższej klasy profesjonaliści i jednocześnie postuluje się wyłączenie ich odpowiedzialności, "wyjęcie spod prawa".

Profesjonalizm oznacza zwiększony zakres wymagań

Zarówno w orzecznictwie jak i w doktrynie stwierdzenie, iż **profesjonalny charakter działalności pociąga za sobą zwiększony zakres wymagań**, nie budzi żadnych wątpliwości.

PRZYCZYNY MOŻLIWYCH PATOLOGII

BEZKARNOŚĆ

wynikająca ze
źle rozumianej
autonomii
uczelni.

HIERARCHICZNY PORZĄDEK

zwany kąśliwe
systemem
feudalnym.

DEFAWORYZACJA SŁABSZYCH

doktorantów, tzw.
niesamodzielnych
pracowników
naukowych zwanych
"pseudonaukowcami"

Błędy poznawcze

Hipoteza sprawiedliwego świata

Zjawisko to badał m.in. psycholog kliniczny **Melvin Lerner**. Koncepcja ta zakłada błąd poznawczy polegający na przekonaniu, że świat jest sprawiedliwy, przewidywalny i zależny od naszych działań. Ceną za utrzymywanie tej iluzji jest obwinianie ofiary za to, co ją spotkało. Dla zachowania poczucia bezpieczeństwa w obliczu niemożliwej do naprawienia krzywdy zaczynamy intensywniej dostrzegać te wszystkie fragmenty zachowania ofiary, które “sprawiły”, że doszło do jej pokrzywdzenia. Jeżeli działamy zgodnie z podświadomym założeniem, że ludzie otrzymują to, na co sobie zasłużyli, to trzeba znaleźć racjonalne wyjaśnienie i powód, dla którego doszło do pokrzywdzenia. Co ciekawe, na podstawie tych samych mechanizmów **osoby nagradzane czy zajmujące eksponowane stanowiska uznajemy za lepsze, bardziej moralne i pracowite.**

Inne błędy poznawcze

Ludzkie oceny i działania obarczone są też **tzw. błędem ślepej plamki**, który polega na tym, że mamy wrodzoną skłonność do niezauważania własnych błędów w myśleniu i ocenie rzeczywistości, przy jednoczesnym przypisywaniu ich innym osobom. Na przykład członek komisji habilitacyjnej, który przypadkiem od powiązanej z habilitantem organizacji otrzymuje propozycję sporządzenia dobrej płatnej opinii uważa, że nie wpłynie to w sposób podświadomy na jego własne decyzje, co do oceny dorobku habilitanta. Kiedy jednak zastanawia się, jak postąpiliby jego koledzy, skłonny jest uznać, że mogliby w takiej sytuacji zatracić konieczny obiektywizm i pobłażliwiej podejść do wymagań habilitacyjnych. Dodatkowo, kiedy znamy zakończenie danej historii, jesteśmy bardziej skłonni wyszukiwać przyczyny, które do takiego zakończenia doprowadziły. Kiedy wiemy, że kogoś spotkała niesprawiedliwość, pokrzywdzenie czy inna tragedia, znajdujemy elementy, które musiały do niej doprowadzić (tzw. **efekt pewności wstecznej**).

Jak podkreśla Jerzy Bralczyk, różne są aspekty autonomii. Kiedy mówimy o autonomii uczelni, trzeba wziąć pod uwagę wymiar polityczny, organizacyjny, aksjologiczny.

Zwraca jednak uwagę, że z nazwy wynikają często cechy, ale niejednokrotnie bywa i tak, że nadmierne ich używanie może nas prowadzić do hasłowości. Do użycia słowa w sensie perswazyjno-propagandowym. Używanie tego słowa w takim sensie zaciemnia rozumienie.

Autonomia to tworzenie prawa dla siebie, to rządzenie się własnymi prawami. Autonomia uczelni jest przywilejem, instrumentem, która wiąże się z konsekwencjami, i z odpowiedzialnością.

Autonomia uczelni

**Dlaczego postępowanie
awansowe może być postrzegane
jako sytuacja traumatyczna?**

Pojęcie traumy to ogólne określenie urazu psychicznego spowodowanego przez pewne wydarzenie – jednorazowe lub powtarzające się. Powszechnie używa się też określenia trauma w odniesieniu właśnie do takiego wydarzenia, które stanowi źródło bardzo silnego stresu i pozostawia po sobie trwały uraz psychiczny. Trauma oraz sytuacje ekstremalne obejmują doświadczenia przytłaczające swoim ciężarem niemal każdego człowieka, na przykład poważne zagrożenie życia lub fizycznej integralności własnej lub też innej, zwłaszcza bliskiej, osoby. **Mogą to być również wydarzenia wywołujące niezwykle gwałtowną i istotnie zagrażającą zmianę sytuacji społecznej.** Podkreśla się, że wszystkie tego typu zdarzenia mają cechy czegoś, co ociera się o granice ludzkiej wytrzymałości na stres lub wręcz je przekracza.

Znane i często cytowane w literaturze fachowej klasyfikacje zaburzeń psychicznych i zachowania (DSM-V i ICD-11) zawierają określenie sytuacji ekstremalnych, zwanych inaczej traumatycznymi. Ich istotnym elementem jest realne, bezpośrednie zagrożenie życia własnego, względnie też bycie świadkiem utraty życia osoby bliskiej w tragicznych okolicznościach lub innych przejawów okrucieństwa. **Oczywiście nie ma wśród nich postępowania awansowego.** Niemniej z doświadczeń psychiatrycznych wynika, że osoby bez tzw. „dysfunkcji psychicznych” pod wpływem przewlekłego stresu, np. zawodowego (mobbing, blokowanie awansu), mogą reagować zaburzeniami psychicznymi.

Dlaczego obwiniamy ofiarę?

E. Aronson zwraca uwagę, że obwinianie ofiary jest ogólnoludzką tendencją do przypisywania ofierze odpowiedzialności za doznane przez nią cierpienie.

Obwinianie osób pokrzywdzonych może odbywać się poprzez:

- uzasadnienia przypisujące ofierze negatywne cechy (coś z tą Profesorką musiało być nie tak, nie zwolnili jej przecież bez powodu; młoda pani doktor nie była dyskryminowana, ona po prostu nie jest wystarczająco mądra);
- sugestie wskazujące na błędy popełnianie przez osobę pokrzywdzoną (na pewno miał beznadziejny dorobek, skoro odmówili mu habilitacji);
- opinie sugerujące współudział ofiary w sprawstwie (doktorantka była molestowana przez swojego promotora, bo pewnie w jakiś sposób go prowokowała).

Sytuacja psychologiczna ofiary

Ofiary często nie mają odpowiednich zasobów psychicznych i fizycznych, aby się obronić. Są też podatne na zranienie, często cierpią w efekcie stresu pourazowego (PTSD). Doświadczenie zagrożenia czy wręcz traumy czyni ogromne spustoszenie w psychice człowieka. Jest ono tym większe, im dłużej ofiara doświadczała nadużyć. Ofiary mają też niską samoocenę, brakuje im poczucia kontroli nad swoim życiem, są bezradne i zagubione, mają trudności z podejmowaniem decyzji, odczuwają silny stres, a odczuwany lęk wzbudza w nich tendencję do wycofywania się z sytuacji, której celem jest ukaranie sprawcy.

Sytuacja ofiary w akademickim świecie

Ofiary przestępstw i innych form nadużyć popełnianych w środowisku akademickim najczęściej cierpią podwójnie. Z jednej strony zmuszone są ponosić koszty psychiczne związane z samym aktem pokrzywdzenia, z drugiej zaś dodatkowo ponoszą koszty psychiczne wywołane krzywdzącą oceną moralną, nierzadko mającą swoje odbicie w sposobie postrzegania ofiary. Pokrzywdzenie w środowisku akademickim najczęściej wiąże się z utratą dobrego imienia. Osoba pokrzywdzona często doświadcza też rozluźnienia więzi interpersonalnych, a nawet ostracyzmu. Bezkarność naruszcycieli oraz zjawisko obciążania winą poszkodowanego może wywierać silny wpływ na samopostrzeganie się jednostki. Silna, uzasadniona psychologicznie potrzeba unikania sytuacji stwarzających możliwość kompromitacji w oczach innych ludzi, powoduje, że ofiary wywodzące się ze środowiska naukowego często rezygnują z dochodzenia swoich praw i boją się występować przeciwko swoim oprawcom. Podświadome pragnienie zachowania wizji sprawiedliwego świata, w którym przyodziani w togi uczeni nie mogą dopuszczać się przestępstw ani innych form nadużyć i pokrzywdzenia powoduje, że środowisko akademickie pozostaje wyjątkowo niechętnie do niesienia pomocy ofiarom, bo **łatwiej jest nie widzieć, przemilczeć, zaprzeczyć niż zmierzyć się z dysonansem poznawczym i przyznać, że świat - także ten akademicki - nie jest ani dobry, ani sprawiedliwy.**

Obraz psychopatologiczny w kryzysie związanym z postępowaniem awansowym

Z opisów doświadczeń osób w kryzysie związanym z postępowaniem awansowym wynika, że najgłębiej psychicznie dotykają oceny nierzetelne oraz decyzje wydane z naruszeniem prawa. Zasada wiedzy eksperckiej doznaje wtedy wypaczenia a jednostka doświadcza głębokiego poczucia bezradności wobec ograniczonych możliwości obrony swoich praw. Oczywiście naruszone też zostaje poczucie wartości i bezpieczeństwa. Osoby doświadczające traumy w postępowaniach awansowych mówią, że oto „zawalił się ich świat” albo że „ich życie legło w gruzach”. Doświadczają przy tym wielu dokuczliwych objawów somatycznych tj.: trudności w oddychaniu, przyśpieszone bicie serca, nudności, biegunka, dezorientacja, duże trudności ze skupieniem uwagi i wykonywaniem prostych czynności, odrętwienie, czy nawet krótkotrwała urata przytomności oraz psychicznych jak np. uczucie silnego napięcia, lęk, poczucie derealizacji, odcięcia się od rzeczywistości, dojmujące uczucie rozpacz i braku nadziei, poczucie braku kontroli nad sobą i własnym zachowaniem.

ADS- OSTRA REAKCJA NA STRES

- oszołomienie, szok psychiczny,
- zawężenie pola świadomości,
- zawężenie uwagi,
- zaburzenia orientacji,
- niezdolność rozumienia bodźców (człowiek nie wie, co się do niego mówi),
- wyłączenie się z sytuacji traumatyzującej,
- rozpacz i gniew,
- niepokój i nastrój depresyjny,
- stupor dysocjacyjny,
- pobudzenie emocjonalne i psychoruchowe
- nadmierna aktywność (reakcja ucieczki lub fugi),
- ograniczona poczytalność umysłową (agresywność),
- wegetatywne znamiona panicznego lęku, np. kołatanie serca, pocenie się, zaczerwienienie, szybkie tętno, uczucie duszności

PTSD- ZESPÓŁ STRESU POURAZOWEGO

Warunki rozpoznania PTSD:

1. Doświadczenie, bycie świadkiem lub stanięcie w obliczu wydarzenia albo wydarzeń, które obejmowały śmierć, poważny uraz lub ich zagrożenie albo też zagrożenie fizycznej integralności danej osoby lub innych;
2. Reakcja obejmowała intensywny lęk, **bezsilność** lub przerażenie.

(DSM- V, ICD-11)

(?) Znaczna zmiana społecznego układu odniesienia danej osoby (?)

PTSD- ZESPÓŁ STRESU POURAZOWEGO

Postawienie rozpoznania zespołu stresu pourazowego (PTSD) możliwe jest w sytuacji powiązania go albo z ekspozycją na jednorazowe ekstremalnie groźne lub przerażające wydarzenie, albo serię takich wydarzeń, przy obecności objawów z trzech głównych kategorii. Obejmują one:

1. Ponowne przeżywanie traumatycznego wydarzenia (wydarzeń) w teraźniejszości w postaci żywych natrętnych wspomnień, retrospekcji lub koszmarów, z towarzyszącymi im silnymi lub przytłaczającymi emocjami, zwłaszcza strachu lub grozy oraz silnymi odczuciami fizycznymi;
2. Unikanie myśli i wspomnień o wydarzeniu (wydarzeniach) lub aktywności, sytuacji czy osób o nim (o nich) przypominających;
3. Uporczywe postrzeganie zwiększonego aktualnego zagrożenia, obserwowane np. w nadmiernej czujności i pobudliwości czy zwiększonej reakcji przestachu na bodźce, takie jak nieoczekiwany hałas.

Objawy te muszą występować minimum przez kilka tygodni oraz znacząco zaburzać funkcjonowanie w ważnych obszarach życia prywatnego, zawodowego lub społecznego.

trochę optymizmu

4 możliwe konsekwencje przeżytej traumy

PODDANIE SIĘ

brak adaptacji do
zaistniałej sytuacji.

PRZETRWANIE

poziom funkcjonowania jest
niższy niż przed traumą.

RÓWNOWAGA

powrót do stanu
równowagi.

WZROST I ROZWÓJ

poziom funkcjonowania jest
wyższy niż przed traumą.

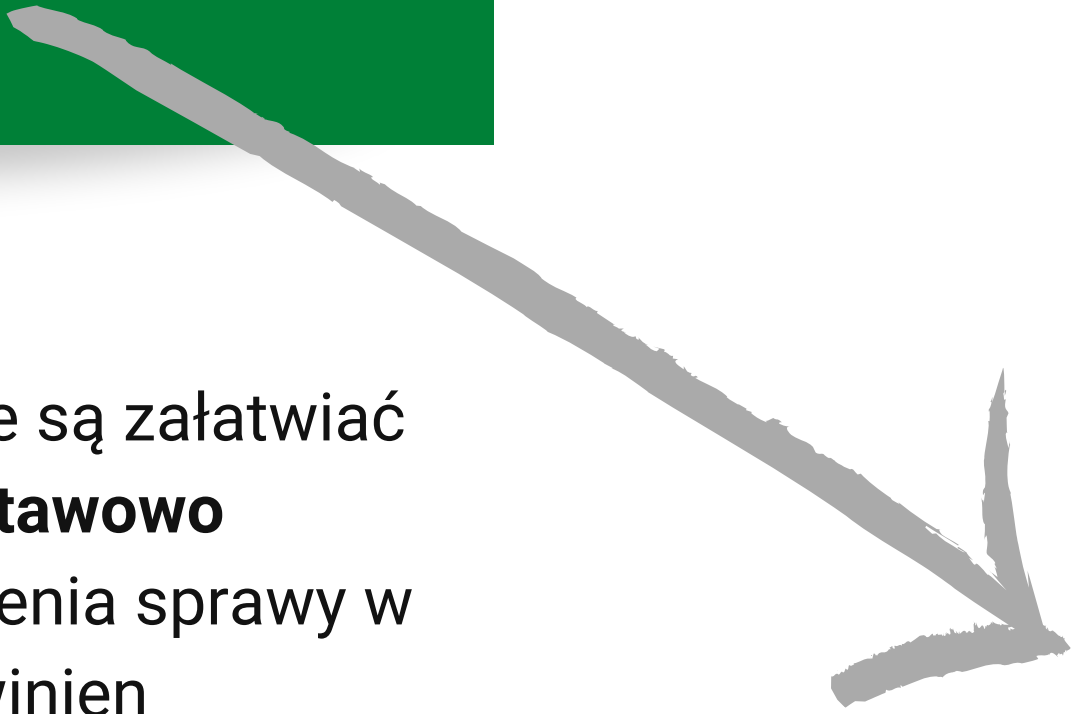

Potraumatyczny wzrost

Pozytywne zmiany, składające się na potraumatyczny wzrost obejmują zmiany w relacjach interpersonalnych, percepcji siebie i filozofii życiowej. Ludzie w efekcie przeżytej traumy są w stanie nawiązywać bliższe relacje z innymi, odkrywać w sobie większe pokłady wrażliwości, wykazywać większą skłonność do otwierania się przed innymi. Wiele osób pod wpływem traumatycznego doświadczenia odnajduje w sobie siłę, która pozwala im z dystansem przyrzeć się dotychczasowemu życiu i zmieniać je na lepsze. Osoby doświadczające wzrostu w wyniku przeżytych sytuacji traumatycznych w większym stopniu przywiązują wagę do zwykłych, codziennych wydarzeń, a zdają się pomniejszać znaczenie ważnych spraw życiowych. Rodzina, przyjaciele, a także drobne przyjemności codziennego dnia mogą być postrzegane jako ważniejsze od tych, które wcześniej traktowane były jako pierwszoplanowe. W wyniku poradzenia sobie z krytycznym wydarzeniem jednostka może przejawiać zwiększone poczucie osobistej siły, przekonanie o własnej skuteczności, większe zaufanie do siebie i własnych możliwości, także w odniesieniu do przyszłych wydarzeń.

TERMINY INSTRUKCYJNE NIE OZNACZAJĄ DOWOLNOŚCI !

Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy **bez zbędnej zwłoki, zachowując ustawowo określone terminy**. W przypadku niezałatwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej powinien zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy. To samo zobowiązanie ciąży w przypadku zwłoki spowodowanej okolicznościami niezależnymi od organu. Ta wyrażona w kpa zasada dotyczy także organów uczelni oraz RDN.

**Skarga na
przewlekłość/
bezczynność**

Nowość III OSK 3265/21 - Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego

Orzeczenia sądów

Opublikowano: LEX nr 3174692

Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 maja 2021 r. **III OSK 3265/21**

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia NSA Przemysław Szustakiewicz.

Sędziowie NSA: Małgorzata Borowiec, Zbigniew Ślusarczyk (spr.).

Sentencja

Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2021 r. na posiedzeniu niejawnym w Izbie Ogólnoadministracyjnej skargi kasacyjnej A. B. na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 maja 2020 r. sygn. akt II

Sąd administracyjny nie jest związany wioskami skarżącego ani co do zakresu zaskarżonego aktu czy czynności, ani co do sposobu pozbawienia ich mocy wiążącej.

Skarga do WSA

BEZCZYNNOŚĆ

organu oznacza, że mimo upływu terminu sprawa nie została załatwiona.

PRZEWLEKŁOŚĆ

postępowanie trwa dłużej niż jest potrzebne do załatwienia sprawy (podejmowane czynności są nieefektywne albo pozorne – np. organ przeprowadza czynności niemające dla sprawy znaczenia).

Skarga dotyczy opieszałości w załatwieniu sprawy. Przykładowo może dotyczyć niewyznaczenia posiedzenia komisji habilitacyjnej w odpowiednim terminie albo nieprzedstawienia sprawy odpowiedniej radzie celem podjęciach uchwały. Może dotyczyć opieszałości w rozpoznaniu odwołania albo opóźnień w rozpoznaniu sprawy przez RDN. W skardze należy skupić się na tych czynnościach, w przypadku których termin załatwienia sprawy został przekroczony. Nie należy opisywać błędów merytorycznych czy skupiać się na niesprawiedliwej recenzji - do tego służy odwołanie i ewentualna późniejsza skarga do WSA od niekorzystnej uchwały RDN.

Ponaglenie

Skargę na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania można wnieść do sądu administracyjnego (WSA) w każdym czasie, po wcześniejszym **wniesieniu ponaglenia do właściwego organu**. Co ważne, skargi nie kieruje się bezpośrednio do sądu, ale za pośrednictwem organu, którego działanie jest przedmiotem skargi.

ORZECZENIE SĄDU

Sąd, uwzględniając skargę na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organ w orzeczeniu:

- zobowiązuje organ do wydania w określonym terminie aktu, interpretacji albo do dokonania czynności;
- zobowiązuje organ do stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisów prawa;
- stwierdza, że organ dopuścił się bezczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania.

Sąd może także orzec z urzędu albo na wniosek strony o wymierzeniu organowi grzywny lub przyznać od organu na rzecz skarżącego sumę pieniężną.

A black and white photograph showing a close-up of a pen writing the words "Thank you" in a cursive script on a light-colored surface. The pen is positioned diagonally across the frame, with its tip touching the end of the word "you". The lighting creates soft shadows, emphasizing the texture of the paper and the smooth surface of the pen.

Thank
you

dziękuję za uwagę